

Ο χρόνος εκπαίδευσης των Μαιών ως αναγνωρίσιμος συντάξιμος χρόνος

Αργύριος Γ. Ευσταθόπουλος, Δικηγόρος, Νομικός Σύμβουλος Σ.Ε.Μ.Α.

Η παρακάτω ανάλυση έχει ως στόχο να συμβάλει στην επίλυση ενός χρόνιου αλλά σημαντικού προβλήματος, το οποίο απασχολεί πολύ μεγάλο αριθμό μελών των Σ.Ε.Μ. σε σχέση με το χρόνο φοίτησης στις οικείες Σχολές Εκπαίδευσης και με το εάν ο χρόνος αυτός μπορεί να αναγνωριστεί ως συντάξιμος χρόνος. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.Δ. 2593/17-09-1953, η εκπαίδευση μαιών γινόταν μέσα στις επί τούτο λειτουργούσες Σχολές εντός Δημοσίων ή Δημοτικών Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων ή εντός Ιδρυμάτων Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου, καθόσον με την άρτια επιστημονική οργάνωσή τους και τον επαρκή αριθμό κλινών διέθεταν τα απαιτούμενα μέσα προς καταρτισμό των μαιών.

Το άρθρο 6 του ιδίου Νομοθετικού Διατάγματος αναφέρει ότι η διάρκεια της εκπαίδευσης ήταν τριετής. Κατά το διάστημα της εκπαίδευσης οι μαθήτριες υποχρεούνταν να διαμένουν και να διατρέφονται εντός της Σχολής προσφέροντας υπηρεσία σ' αυτήν και στο αντικείμενο της εκπαίδευσής τους. Μετά το πέρας του 3ου έτους, όσες παρακολούθησαν τακτικά τα πρακτικά και θεωρητικά μαθήματα υποβάλλονταν σε πτυχιακές εξετάσεις ενώπιον αρμόδιας επιτροπής, συγκροτούμενης από τον Υπουργό Κοινωνικής Πρόνοιας.

Ακολούθως, κατά το άρθρο 7 οι επιτυχούσες στις εξετάσεις αποκτούσαν το πτυχίο τους και υποχρεούνταν, πριν από τη χορήγηση σ' αυτές της προβλεπόμενης άδειας άσκησης επαγγέλματος από τον Υπουργό Κοινωνικής Πρόνοιας, να υπηρετήσουν για ένα έτος στο Ίδρυμα που εκπαιδεύτηκαν.

Η προσφερθείσα υπηρεσία στις παραπάνω Σχολές, όπου εκπαιδεύτηκαν οι επιστήμονες μαιές, είναι και αποτελεί χρόνο δημόσιας υπηρεσίας ή υπηρεσίας σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, όπως η Σχολή "ΒΙΡΓΙΝΙΑ ΣΚΥΛΙΤΣΗ, και ως τέτοια υπηρεσία εντάσσεται στην παρ. 3 του άρθρου 6 του Ν.Δ. 4202/61, σύμφωνα με την οποία ο ασφαλισμένος δικαιούται να ζητήσει όπως η τοιαύτη υπηρεσία υπολογιστεί ως συντάξιμος στον ασφαλιστικό οργανισμό που είναι ασφαλισμένος.

Τέλος, με την υπουργική απόφαση 17045/7-09-1981, παρ. 8 εδ. 2 (Υπουργείου Εργασίας), ορίστηκε ότι: «Ως υπηρεσία ή προϋπηρεσία θεωρείται και άπας ο χρόνος φοιτήσεώς των (μαιών) εις τα ανωτέρω Σχολάς (θεωρητικής εκπαίδευσης και υποχρεωτικής θητείας)».

Όλες οι ανωτέρω προϋποθέσεις συντρέχουν στο πρόσωπο των επιστημόνων μαιών τετραετούς φοιτήσεως.

Παρά ταύτα, το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων αρνείται την αναγνώριση του χρό-

νου εκπαίδευσης για τις απασχολούμενες στον ιδιωτικό τομέα μαιές και μαιευτές με την αιτιολογία ότι: «Στη νομοθεσία του Ιδρύματος δεν υπάρχουν σχετικές διατάξεις για ασφάλιση των εκπαιδευομένων μαιών κατά το χρόνο της φοίτησής τους στις Σχολές Μαιών» (πρβλ. έγγραφο ΙΚΑ, Διεύθυνση Ασφάλισης Εσόδων - Τμήμα Γενικών Θεμάτων, με αριθμό πρωτοκόλλου Α-20/251/15 από 3-07-02, ομοίου περιεχομένου έγγραφο του ΙΚΑ Άργους με αριθμό 4146/18-07-2002).

Η όψιμη αυτή θέση του Ιδρύματος έρχεται σε αντίθεση με προηγούμενη θέση του, όπως αυτή αναφέρεται στο με αριθμό Α-32/1887 από 23-06-2001 έγγραφό του της ιδίας διεύθυνσης. Σύμφωνα με το έγγραφο αυτό:

«Με τις διατάξεις της 37ης περίπτωσης εργασιών του εδαφίου Α της παρ. 1 του άρθρου 104 του Κανονισμού Ασφάλισης του ΙΚΑ, ορίζεται ότι, από τους απασχολούμενους σε Νοσηλευτικά Ιδρύματα, Κλινικές κλπ. καλύπτονται από τον ΚΒΑΕ οι νοσοκόμοι, παρασκευαστές και βοηθοί αυτών, τραπεζοκόμοιμαιές απασχολούμενες αποκλειστικά με την άσκηση της ειδικότητάς τους».

Εξάλλου, με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 6 του Ν. 2335/95, επεκτάθηκαν και στους ασφαλισμένους του Δημοσίου και των άλλων φορέων κύριας ασφάλισης μισθωτών, οι διατάξεις του άρθρου 62 παρ. 2 του Ν. 2084/92, που προβλέπουν την αναγνώριση του χρόνου ασφάλισης ύστερα από εξαγορά, που μεταφέρεται στο ΙΚΑ με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης για συνυπολογισμό με τον ΚΒΑΕ και διανύθηκε στον προηγούμενο φορέα σε εργασία ή ειδικότητα καλυπτόμενη από τον Κανονισμό.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, εφόσον ο χρόνος φοίτησης στις Σχολές Μαιών αναγνωρισθεί ως χρόνος δημόσιας υπηρεσίας και μεταφερθεί στο ΙΚΑ με τις διατάξεις περί διαδοχικής ασφάλισης, μπορεί να αναγνωρισθεί και κατά τον ΚΒΑΕ σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 62 του Ν. 2084/92, όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 5 του Ν. 2335/95, αρκεί η εργασία που παρείχαν τα υπ' όψιν πρόσωπα κατά το χρονικό αυτό διάστημα να παρέχεται κατά κύριο λόγο και βέβαια να καλύπτεται από τον Κανονισμό (ΚΒΑΕ).

Σύμφωνα με τα παραπάνω: **«Εφόσον από τα στοιχεία που τηρούνται στη Σχολή προκύπτει ότι η απασχόληση μαιών κατά το χρόνο της πρακτικής τους ασκήσεως ήταν αποκλειστικά σε εργασίες της ειδικότητάς τους, μπορούν το χρόνο αυτό να τον αναγνωρίσουν και κατά τον ΚΒΑΕ με εξαγορά, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 62 του Ν. 2084/92.** Η κρίση όμως αυτών των πραγματικών στοιχείων ανήκει στην αρμοδιότητα του διευθυντή του υποκαταστήματος του ΙΚΑ, στην περιοχή του οποίου παρέχεται η εργασία...».

Η θέση αυτή είναι και η ορθότερη χωρίς να αντιβαίνει σε νόμο, η δε εξαγορά του χρόνου προϋπηρεσίας στις αναγνωρισμένες Σχολές κατά το χρόνο φοίτησης, σύμφωνα με το άρθρο 62 του Ν. 2084/92 (σχετικό έγγραφο Διοίκησης ΙΚΑ Α/32/1187/23-06-2001) προσδιορίζεται κατά μήνα με ποσοστό εισφοράς 3,6% επί του 25πλασίου του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη, όπως ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης. Για παράδειγμα, ένα ημερομίσθιο 8.000 δρχ. πολλαπλασιάζεται με 25 ημέρες και επιπλέον με 42 μήνες (χρόνος φοίτησης και εργασίας) και με 3,6% εισφορά, φτάνοντας το ποσό στο ύψος των 3.024.000 δρχ. Παλαιότερα (μέχρι τις 31-12-

1993) παρεχόταν η δυνατότητα να αναγνωρισθεί ο παραπάνω χρόνος.

Με το Ν. 2874/2000, στο άρθρο 28 δινόταν η δυνατότητα με νέα προθεσμία μέχρι τις 30-04-2001, για αναγνώριση ως χρόνου προϋπηρεσίας η προσμέτρηση άλλων πλασματικών χρόνων για όσους κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης θεμελιώναν συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Από την περίπτωση αυτή εξαιρούνταν οι αναφερόμενες περιπτώσεις στα άρθρα 40 και 47 του Ν. 2084/1992 (στρατιωτική υπηρεσία, χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών, χρόνος επιδότησης λόγω ασθeneίας ή τακτικής ανεργίας, χρόνος εκπαιδευτικής άδειας χωρίς αποδοχές).

Όμως, όταν με πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση, που τακτοποιεί ασφαλιστικά-συνταξιοδοτικά θέματα υπαλλήλων του Δημοσίου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή των ΟΤΑ (άρθρο 2 παρ. 13 Ν. 3234/17-02-2004), προβλέπεται ότι: «Για την αναγνώριση του χρόνου δημόσιας υπηρεσίας ή υπηρεσίας σε ΝΠΔΔ και τον υπολογισμό της σύνταξης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 9 του ΝΔ 4202/61 απαιτείται η καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών, του μεν εργοδότη από το Δημόσιο, του δε ασφαλισμένου από τον ίδιο», είναι άδικο και αντίκειται στο περί δικαίου αίσθημα να μην υπάρχει ανάλογη ρύθμιση και για τον ιδιωτικό τομέα, όταν το δικαίωμα αυτό είναι κεκτημένο και γεγεννημένο.

Η απόρριψη αίτησης που αφορά την αναγνώριση αυτού του δικαιώματος προσκρούει στη ρητή συνταγματική επιταγή του άρθρου 4 του ισχύοντος Συντάγματος, καθόσον η εξαίρεση των ασφαλισμένων στον ιδιωτικό τομέα αντιβαίνει στην αρχή της ισότητας, όταν το αίτημα αυτό γίνεται δεκτό μόνο για τους ασφαλισμένους στον ευρύτερο δημόσιο τομέα ή στο δημόσιο ή εξυπαρχής στους απασχοληθέντες στο δημόσιο από μετάταξη. Ενώ δε η αναγνώριση είναι εφικτή με νόμο στους ασφαλισμένους στο δημόσιο γενικότερα, αυτή απορρίπτεται για τους απασχολούμενους στον ιδιωτικό τομέα με ιδιωτικό φορέα ασφάλισης ή Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, αν και οι Σχολές που φοίτησαν οι επιστήμονες μαίες και μαιευτές έχουν αναχθεί σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Αυτή η διάκριση αποτελεί κραυγαλέα αντίφαση και αντιβαίνει σε βασικές αρχές δικαίου και δεν εξυπηρετεί γενικότερο κοινωνικό ή άλλο καθολικό συμφέρον ομάδων ή ομάδας ασφαλισμένων με την προϋπόθεση της εξαγοράς, που δεν αποβαίνει βλαπτική για το ΙΚΑ. Η στάση αυτή έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τους κανόνες της χρηστής διοίκησης, τους νόμους και το Σύνταγμα, που επιβάλλουν ίση μεταχείριση και υποδεικνύουν στον κοινό νομοθέτη ή στον εφαρμοστή του δικαίου να προβαίνει σε ευνοϊκότερες ρυθμίσεις ή να μην εφαρμόζει νόμο αντίθετο με το Σύνταγμα, για να μην παραβιάζεται η αρχή της ισότητας και να μην δημιουργούνται διακρίσεις. Επομένως, κάθε διάταξη που επικαλείται το ΙΚΑ στις κρινόμενες περιπτώσεις αντίκειται ευθέως στα άρθρα 4 και 21 του Συντάγματος και είναι ως εκ τούτου ανίσχυρη και μη εφαρμόσιμη.

Το ζήτημα αυτό ευχερέστατα δύναται να αντιμετωπιστεί και με νομοθετική ρύθμιση ή νέα παράταση για εξαγορά στον ιδιωτικό τομέα.

Σημειώνεται ότι ορισμένες περιπτώσεις υποψηφίων για σύνταξη αντιμετωπίζονται ήδη δικαστικά από τον γράφοντα, χωρίς όμως να έχουν εκδοθεί μέχρι στιγμής δικαστικές αποφάσεις.